

kan høres og synes latterlig for udenforstaaende, denne Forelskelsens ridderlige Romantik; den er dog saa skøn og saa ren. Og al Tanke paa brutal Sanselighed bryder ind i disse den unge Mands Drømme som en Fornærmelse. De Ord af Werge-land, hvor han i „Hasselnødder“ skildrer alle sine mange Ungdomsforelskelser, og siger: „min Kjærlighed længtes ikke efter nogen sanselig Belønning — var saa nøjsom, at den følte sig oversalig, naar jeg ude i Gangen kunde snige mig til at kysse den tilbededes Hat,“ — den er psykologisk sand. Men naar Laurits Kruse i Garborgs Mandfolk kommer fuld af Længsel efter at se sin beundrede og tilbedede Dagmar, saa tilfældigvis møder først den stakkels Helene, hvem han har paaført saa megen Lidelse, og saa i Stedet for at be' om hendes Tilgivelse, falder over hende som et Rovdyr og voldtager hende paany — saa er den Scene ikke bare svinsk, den er efter min Mening usand, upsykologisk. I den Stemning, hvori Laurits Kruse da var, maatte denne Skygge, Helene, som pludselig gled forbi, bare vække hans Sorg og Anger, ja Fortvivlelse; om han der havde tryglet om hendes Tilgivelse og vist, at han pludselig havde faaet Øje for, hvor dybt han havde krænket hende, da vilde det efter mit Skjøn været psykologisk og vundet ham vor Sympathi, — som det nu er — væmmeligt. Det er jo som at ville fortælle, at intet Mandfolk kan taale at se et Skjørt, uden at der tændes Rovdyrslyster i ham. Jeg tænker tilbage paa mig selv i den Alder. Der skulde nogen kommet og bare gjort nogen Hentydning til at knytte nogen sanselig Forbindelse med en ukjendt Kvinde — jeg havde slaaet Vedkommende bent i Ansigtet. Hvor skulde jeg med en saadan Synd paa min Samvittighed have turdet nærme mig hende, som jeg sværmede for, hvor skulde jeg mere kunne se hende frit i Øjnene? Nej, Ungdomsforelskelsen bevarer mangan ung Mand fra Udskejslen ligesom Selskab med unge brave Piger. Den bedste Afløder for utugtige Tanker er at søge rene, barnslige unge Pigers Selskab, det afdæmper og helliger. Jeg tror ikke paa dette moderne Skrig om det umulige i at styre sin sanselige Drift i Ungdommen. Jeg har styret den og mange med mig. Det kan til sine Tider koste Kamp, det er sandt; men det Herredømme, man vinder over sig selv gjennem Kamp, gjør En til selvbevidst Mand. Og det er ikke saa vanskeligt for en ugift Mand at styre sig som for en gift eller en, der en Gang